

Üzemeltetési Útmutató

1. ALKALMAZÁSI TERÜLET CÉLKITŰZÉS

Ezen üzemeltetési utasítás célja, hogy tájékoztassa a felvonó üzemeltetőjét, a karbantartást végző vállalatot és minden más, megfelelően kioktatott és illetékes személyt a felvonó használatáról és karbantartásáról.

Az üzemeltető köteles a felvonó dokumentációját mindig kifogástalan állapotban és naprakészen tartani, különös tekintettel a felvonón végzett lényeges módosításokra és a balesetekre.

A dokumentációt biztonságos helyen kell tárolni és az illetékeseknek bármikor rendelkezésére kell bocsátani.

A felvonót személyek és/vagy terhek épületben történő szállítására tervezték. A berendezést a megadott névleges teherbírásra méretezték az előírányzott menetsebesség és üzemeltetési körülmények mellett.

Az előírányzott és megadott használatról való eltérést, valamint bármely rendellenességet, zaj keletkezését, és egyebeket soron kívül kell a karbantartást végző céggel közölni. Személyek vagy tárgyak veszélyeztetése esetén a felvonót üzemem kívül kell helyezni.

Figyelem!

A felvonót nem szabad olyan célra használni, ami nem felel meg az alkalmazási feltételeinek!

A karbantartást a gyártó előírásaival összhangban kizárólag szakemberek végezhetik. Csak illetékes és kiképzett szakemberek tudják a felvonó megfelelő biztonságát garantálni. A felvonó minden módosítását és minden alkatrészcsereit be kell jegyezni a felvonó dokumentációjába. Azt javasoljuk, hogy csak eredeti pótalkatrészeket használjanak, mivel csak így lehet a felvonó megfelelő működőképességét szavatolni.

A FELVONÓ ÜZEMELTETŐJÉNEK KÖTELEZETTSÉGEI

Azért, hogy személyek biztonságát és egészségét illetve az anyagi javak biztonságát ne veszélyeztessük, a felvonók létesítése és üzemeltetése szigorú rendelkezések hatálya alá tartozik. A felvonók üzemeltetésével kapcsolatosan előírt legfontosabb feladatok és felelőségek a többször módosított 113 / 1998 (VI. 10.) kormányrendeletben megtalálhatók.

A felvonó üzemeltetőjének jogszabályban előírt kötelezettsége a felvonó-berendezés megfelelő karbantartásáról gondoskodni.

A felvonót az előre meghatározott alkalmazási feltételeknek megfelelően szabad csak használni.

A **szellőzőberendezést** úgy kell felszerelni és üzemeltetni, hogy a gép- és kerék helyiségben a +5 C° és +40 C° közötti hőmérsékletet be lehessen tartani, ha csak nincs ettől eltérő előírás.

Az épület és a felvonó biztonságos megközelítését állandó jelleggel biztosítani kell, különös tekintettel vészhelyzetekre, a karbantartási vagy az ellenőrzési munkák elvégeztetésére. A gépházba bejutást kizárólag illetékes személyeknek szabad megengedni, amit megfelelő biztonsági intézkedéssel (kulcsok, stb.) kell biztosítani. A géphelyiségben, az aknasüllyesztékben és ezek megközelítési útvonalán biztosítani kell a megfelelő világítást.

A géphelyiségben és az aknasüllyesztékben nem szabad semmiféle olyan tárgyat, anyagot tárolni vagy raktározni, ami nem szükséges a felvonó üzeméhez.

A karbantartással csak szakismerettel rendelkező személyeket szabad megbízni annak érdekében, hogy a felvonó teljeskörű biztonságát szavatolhassuk. Az általános karbantartási utasításokat ezen üzemeltetési útmutató megfelelő fejezetei tartalmazzák.

A **vészjelző rendszer** a felvonó üzem alatt legyen folyamatosan működőképes.

A **felvonó rendszeres időközönkénti ellenőrzését** a vonatkozó előírásoknak megfelelően kell elvégezteni.

A felvonó üzemeltetése során felmerülő **rendellenességeket** vagy vészhelyzeteket haladéktalanul jelenteni kell a karbantartónak. Kérjük, közölje a karbantartóval az épületen és a felvonón végzett minden olyan módosítást, ami a felvonó üzemét befolyásolja.

2. MEGHATÁROZÁSOK

<u>A felvonó üzemeltetője</u>	Az a természetes vagy jogi személy, aki/amely jogosult a berendezésről rendelkezni, és felelős annak rendeltetésszerű használatáért és üzemeléséért.
<u>Kijelölt szervezet</u>	A vonatkozó rendeletben előírt feltételeknek megfelelő szervezet, amely - egyebek mellett - a felvonók kötelező, üzembe helyezés előtti, ill. időszakos műszaki, biztonságtechnikai felülvizsgálatának elvégzésére jogosult.
<u>Forgalomba hozatal</u>	Az az időpont, amikor a szerelőüzem a felvonót először bocsátja az üzemeltető rendelkezésére.
<u>Üzembe helyezés</u>	Az az időpont, amikor az üzemeltető a felvonót először adja át a használóknak.
<u>Szerelőüzem</u>	Az a természetes vagy jogi személy, aki/amely felelős a berendezés tervezéséért, gyártásáért, felszereléséért és a forgalomba hozataláért.
<u>Vészhelyzet</u>	Különleges helyzet, melyben (a fülkében rekedt) személyek külső segítségre szorulnak.
<u>Javítás</u>	Hibás és/vagy elhasználódott egységek cseréje vagy megjavítása.
<u>Felvonóellenőr</u>	A vonatkozó rendeletben előírt feltételeknek megfelelő személy, aki – egyebek mellett – a felvonók kötelező, időszakos műszaki, biztonságtechnikai felülvizsgálatának elvégzésére jogosult.
<u>Biztonsági berendezések</u>	A 95/16/EU felvonó-irányelvben meghatározott részegységek.
<u>Üzemzavar</u>	Olyan üzemi állapot, amely a biztonságos és a rendeltetésszerű használatot korlátozza vagy megakadályozza.
<u>Karbantartó cég</u>	Megfelelő szakemberekkel rendelkező szakvállalat, melyet karbantartási és javítási munkák elvégzésével bíznak meg.
<u>Karbantartási munkák</u>	Minden intézkedés (kenés, ellenőrzés, takarítás, beállítás, kisebb javítások, stb.), amire szükség van a felvonó biztonságos és rendeltetésszerű üzemeltetéséhez.
<u>Karbantartók</u>	Az adott berendezés karbantartására jogosult, kiképzett személyek, akik rendelkeznek a megfelelő szerszámokkal és segédeszközökkel és képesek a munkákat veszélyeztetés nélkül elvégezni.

3. ALAPVETŐ DOKUMENTUMOK, FELVONÓKÖNYV

A berendezés alapvető dokumentuma a felvonókönyv (gépkönyv), amelyet a kijelölt szervezet képviselője hitelesít. A felvonókönyv napló részébe minden lényeges adatot, körülményt, megállapodást, intézkedést és beavatkozást be kell vezetni.

Az üzemeltető felelőssége, hogy a felvonókönyvet naprakész állapotban, az illetékesek számára hozzáférhetően tartsa és a felvonó teljes élettartama alatt épségben megőrizze.

4. MŰSZAKI DOKUMENTÁCIÓ

A felvonóberendezés megvalósulási tervei ill. dokumentumai a felvonókönyv (gépkönyv) mellékletét képezik. A kapcsolási rajzok azokat az áramköröket kell hogy tartalmazzák, amelyek a használat biztonságának általános megértéséhez szükségesek.

FIGYELEM

A berendezés telepítési terve és a villamos kapcsolási rajza azért állnak rendelkezésre, hogy az illetékes szakemberek a munkák elvégzése során kellően informálva legyenek és biztonságosan tevékenykedhessenek.

**MÁS SZEMÉLYEKNEK, AKIK NEM FELVONÓS SZAKEMBEREK,
VAGY MÁS MÓDON NINCSENEK MEGFELELŐEN KIOKTATVA,
A FELVONÓN MUNKÁT VÉGEZNI SZIGORÚAN TILOS!**

TELEPÍTÉSI TERV

Az Ön felvonójának telepítési tervét a felvonókönyv mellékleteként a felvonó átvétele után cégünk képviselője adja át Önnek, és azt az üzemeltetés helyén kell tárolni. Egy további példány található a vezérlőszekrényben.

VILLAMOS KAPCSOLÁSI RAJZ

Az Ön felvonójának villamos kapcsolási rajzát a felvonókönyv mellékleteként a felvonó átvétele után cégünk képviselője adja át Önnek, és azt az üzemeltetés helyén kell tárolni. Egy további példány található a vezérlőszekrényben.

BIZTONSÁGI BERENDEZÉSEK JEGYZÉKE

Az Ön felvonója olyan biztonsági berendezésekkel van felszerelve, melyek gyári mintáit független vizsgáló szervezetek ellenőrizték. E biztonsági berendezések jegyzékét a felvonókönyv részeként, a tanúsítványaik másolatát a felvonókönyv mellékleteként a felvonó átadásakor cégünk képviselője adja át Önnek, és azokat az üzemeltetés helyén kell tárolni.

MŰBIZONYLATOK

A berendezéshez tartozó műbizonylatokat a felvonókönyv részeként, illetve mellékleteként a felvonó átadásakor cégünk képviselője adja át Önnek, és azokat az üzemeltetés helyén kell tárolni.

5. ÜZEMELTETÉSI ÚTMUTATÓ

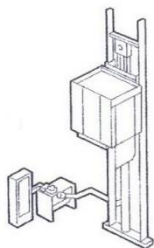
Információ: A következő útmutató különböző típusú felvonókra érvényes. Keresse meg a *felvonója alapadatait* a felvonókönyvben, hogy megtudja, hidraulikus vagy villamos felvonója van-e. Ez alapján olvassa el az Ön berendezésére vonatkozó utasításokat.

Figyelmeztetés: E fejezet ábrái csak jellegábrák az épületében lévő berendezéstől eltérhetnek.

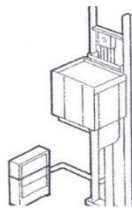
A FELVONÓBERENDEZÉS LEÍRÁSA

Az Ön berendezésére vonatkozó részeket a műszaki dokumentációban, ill. a felvonókönyvben megadottak szerint azonosíthatja.

Hidraulikus felvonók



Szokványos géphelyiséggel



Csökkentett méretű géphelyiséggel
vagy géphelyiség nélküli kivitelben

A hidraulikus felvonóknál egy dugattyúból és egy munkahengerből álló egység mozgatja fel, ill. le irányban a fülkét.

A nyomás alatt álló olaj egy (flexibilis) csővön keresztül folyik a tartályból a munkahengerbe. Fel irányban a dugattyút a nagy nyomású olaj mozgatja, le irányban pedig a fülke súlyából adódó nyomás nyomja vissza az olajat a tartályba. A dugattyú két különböző módon tudja a fülkét mozgatni: vagy KÖZVETLEN vagy (kötélrendszer által) KÖZVETETT módon. Az Ön felvonója hajtásrendszerét a műszaki adatok közt találhatja meg.

A felvonó működtetését (indítás, menet, leállítás, fülkei és állomási hívások, stb.) elektronikus vezérlőrendszer végzi.

Biztonsági berendezések

A legfontosabb biztonsági berendezések: fogókészülék, ütköző, ajtóretesz, csőtöréskor záró szelep, néhány esetben sebességhatároló.

A fülkén található fogókészülék lefékez a fülkét, ha ez a megengedettnél nagyobb sebességgel le irányban halad. Az ütközők lefékezik a fülkét, amennyiben az a legalsó állomáson túlfut. A felvonón általában gépi működtetésű fülke és aknaajtók vannak. Az ajtóretesz megakadályozza az aknaajtó kinyitását menet közben és ha a fülke az ajtózónán kívül van. A munkahengeren lévő csőtöréskor záró szelep megakadályozza csőtörés esetén az ellenőrizetlen le irányú mozgást.

Villamos felvonók

Villamos felvonók esetén a fülke és az ellensúly kötelekre van felfüggesztve, amelyek a hajtótárcsán vannak átvetve.

A kötelek viszik át a mozgást a hajtótárcsáról a fülkére fel és le irányban. Az ellensúly a fülke súlyát és részben a terhelést is kiegyenlíti.

A kötelek elrendezése lehet olyan, hogy a kötelek a fülkéről a hajtótárcsán át közvetlenül az ellensúlyhoz mennek (1:1-es felfüggesztés), vagy további, a fülkén és az ellensúlyon található kötélhátsákon is át vannak vetve (2:1-es felfüggesztés). Az Ön felvonója kötélvezetését a műszaki adatok közt találhatja meg.

A felvonó működtetését (indítás, menet, leállítás, fülkei és állomási hívások, stb.) elektronikus vezérlőberendezés végzi.

A felvonógép és a vezérlőszekrény a géphelyiségben van elhelyezve, ami az akna fölött vagy mellett, vagy a süllyeszték alatt található. Gépház nélküli felvonók esetén ezek az akna felső részébe kerültek.

Biztonsági berendezések

A legfontosabb biztonsági berendezések: fogókészülék, ajtóretesz, sebességhatároló a fülkéhez, ütköző.

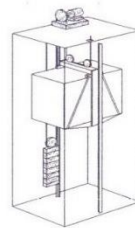
Amennyiben le irányú menetben a fülke a megengedettnél nagyobb sebességgel halad, a sebességhatároló kioldja a fülkén lévő fogókészüléket. Ez a felvonót haladéktalanul leállítja.

Amennyiben a fülke fel irányú menetben a megengedettnél nagyobb sebességet ér el, egy védőberendezés gondoskodik a fülke azonnali leállításáról.

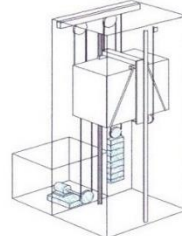
Az ütközők lefékezik a fülkét, ha az a legalsó állomáson túlfut.

A felvonón általában gépi működtetésű fülke és aknaajtók vannak. Az ajtóretesz megakadályozza az aknaajtó kinyitását menet közben és ha a fülke az ajtózónán kívül van.

Gépház az akna felett



Géphelyiség lent az akna mellett



Általános biztonsági berendezések

Biztonsági áramkör

A használók biztonsága érdekében a felvonónak kiterjedt biztonsági áramköre van. Amennyiben a biztonsági áramkört valamelyik eleme, pl. az akna- vagy fülkeajtó reteszelésének villamos érintkezője, menet közben megszakítja, az a felvonót azonnal leállítja. A felvonót csak akkor lehet ismét üzembe helyezni, ha a hibát megszüntették.

Kommunikációs berendezés (oda-vissza beszélő készülék)

A felvonó fülkéjében van egy vészjelző nyomógomb. Amint azt megnyomták, a fülke és a felvonó-ügyeletes között kétirányú hangösszeköttetés jön létre.

Az oda-vissza-beszélő készülék a fülkei tablóba van beépítve. A vészjelző nyomógomb megnyomása után az ügyeletes felismeri, hogy melyik épületben, melyik felvonóról van szó.

Ez az oda-vissza beszélő rendszer csak egyetlen telefonvonalat igényel, melyet azután több felvonóhoz is fel lehet használni.

Ajtóvédelem

Az Ön felvonója olyan védőberendezéssel van ellátva, amely az ajtó azonnali visszanyitásáról gondoskodik, amint az ajtó záró éléhez hozzáérnek.

A még nagyobb utas-kényelem érdekében egy második, érintés nélkül működő berendezést (pl. fényzorompót) is fel lehet szerelni.

ÚTMUTATÓ A NORMÁL ÜZEMELTETÉSHEZ

A biztonságos üzemeltetés

A felvonók a modern szállítás legbiztonságosabb eszközei közé tartoznak, de a legtöbb szállítóeszközhöz hasonlóan ezeket is felelősséggel és tudatosan kell működtetni és használni. A rendes és elővigyázatos használat lényegesen meghosszabbítja a felvonó kifogástalan működését és ez egyben a biztonságos üzemeltetés előfeltétele. Ezért különösen a következőket vegye figyelembe:

SOHA ne engedje, hogy illetéktelen személyek felmásszanak a fülke tetejére, hogy ott utazzanak.

SOHA ne engedjen illetéktelen személyt a süllyesztékbe.

SOHA ne terhelje túl a fülkét. A fülkei adattáblán feltüntetett maximális terhelést vegye figyelembe. A felvonó szállítási képességét jól látható helyen feltüntették a fülkében. A személyek megadott számát, ill. a maximális terhelést semmi esetre sem szabad túllépni.

GONDOSKODNI KELL ARRÓL, hogy a szállítandó tárgyak biztosan álljanak, és szándékolatlan elmozdulásuk során nehogyan dőljenek, vagy azt megakasszák. A kisebb tárgyakat biztonságosan, ládákban kell szállítani.

SOHA ne rángassa az ajtót, vagy ne akarja erőszakkal kinyitni.

KERÜLJE A VÍZZEL VALÓ LEMOSÁST. A fülkét vagy elemeit nem szabad vízzel leöblíteni. Szükség esetén a fülkét nedves ruhával le lehet törölni, majd ezt követően gondosan szárazra kell törölni.

A GÉPHELYISÉGBE csak arra illetékes személyek **LÉPHETNEK**.

BIZTOSÍTANI KELL, HOGY A GÉPHELYISÉG MEGKÖZELÍTÉSI ÚTVONALA mindenkor szabadon maradjon.

HA a felvonó üzeme során **BÁRMILYEN SZOKATLAN ESEMÉNYT**, pl. fokozott zajt, rezgéseket, olajfolyást, füstöt vagy szagot észlel, ezt a karbantartóval azonnal közölni kell és a felvonót üzemen kívül kell helyezni.

A FELVONÓ BÁRMELY EGYSÉGÉN ÉSZREVETT HIBÁS MŰKÖDÉST, pl. a világítás, szellőzés vagy a vezérlés meghibásodását, vagy ha a felvonó nem normális mozgást végez, ill. nem áll meg megfelelően szintben, azonnal jelentse a karbantartónak.

A BIZTONSÁGI FELVONÓT SOHA ne használja teherszállításra.

Az **AJTÓKÜSZÖBBEN** az ajtó megvezetésére szolgáló hornyok vannak. A be- és kiszálláskor elővigyázatosnak kell lenni a botlás elkerülésére. Azok a személyek, akik vékony magas-sarkú cipőben vagy hosszú ruhában járnak, erre különösen figyeljenek. Ezeket a vezetőhornyokat tisztán kell tartani.

ÜVEGEZETT VAGY TÜKÖRREL FELSZERELT FÜLKÉJŰ FELVONÓKNÁL szállítókosci használatokor vagy nagy tárgyak szállításakor különösen elővigyázatosnak kell lenni. A sérült üvegtáblákat a lehető leggyorsabban ki kell cserélni.

A FELVONÓT SOHA NEM SZABAD MÁS CÉLRA HASZNÁLNI, mint amit a használati feltételek megadnak.

KISGYERMEKEK nem utazhatnak felügyelet nélkül a felvonóval vagy nem játszhatnak abban.

Általános megelőző használati szabályok

A FELVONÓT SOHA NEM SZABAD TŰZ ESETÉN HASZNÁLNI.

Olyan személyek, akik nem képesek a felvonót biztonságosan kezelni (gyermekek!) mindig csak felügyelő személy társaságában közlekedhetnek.

A felvonót csak kifogástalanul működő fülkevilágítással szabad használni. Ellenkező esetben a felvonót üzemen kívül kell helyezni és csak a világítás javításának befejezése után szabad ismét üzembe helyezni.

A túl heves mozgást (ugrás vagy rángatás) a fülkében kerülni kell, mert ez a biztonsági berendezéseket kioldhatja, és a felvonót leállíthatja.

A kutyákat nagyon rövid pórázon kell tartani, nehogy a személyt és a kutyát a záródó felvonóajtó elválassza egymástól. Ez ugyanis sérülésveszélyes lehet a kutyára is.

Az akna- és fülkeajtóktól távolabb kell elhelyezkedni, nehogy a ruhánk az ajtószárnyak, vagy az ajtólapok és a keret közé becsípődjön, így a sérülés veszélye kizárható.

A felvonógéphez és a vezérlőszekrényhez vezető bejárat zárva tartása

A felvonógéphez és a vezérlőszekrényhez kizárólag illetékes személyek férhetnek hozzá. Illetéktelen személyek hozzáférést megfelelő eszközökkel (zárok stb.) kell megakadályozni. Vészhelyzet, mentési intézkedések vagy karbantartási munkák esetére a hozzáférést biztosító kulcsoknak bármikor az illetékesek rendelkezésre kell állniuk.

A felvonógép, ill. a vezérlőszekrény biztonságos megközelíthetőségét mindenkor biztosítani kell. Minden változtatást vagy veszélyt azonnal jelezni kell a karbantartónak.

Biztonságos be- és kirakodás

A terhelés és a hajtás típusának függvényében előfordulhat, hogy a fülke nem pontosan, hanem csekély magasságkülönbséggel áll szintbe. Ezért be- és kiszálláskor ügyelni kell arra, nehogy a személyek elessenek vagy a szállított terhek eldőljenek. Különös elővigyázatosságra van szükség, ha a terhek szállítókoscin vagy kerek tászkában/kofferben vannak, nehogy a kerek vagy görgők a fülke- és az aknaajtó küszöbe közé szoruljanak.

Gondoskodni kell a fülkében az egyenletes tehereloszlásról, és biztosítani kell a rakományt a menet közbeni szándékolatlan elmozdulás, ill. elcsúszás ellen. A maximálisan megengedett terhelést össze kell hasonlítani a szállítandó terhek és személyek súlyával. A felvonó túlterhelése veszélyes.

Villás targoncával való rakodás tilos, kivéve, ha a felvonót kimondottan erre a célra tervezték.

A biztonságos megközelítés az állomásokon

Az állomásszinteken a felvonó akadálymentes megközelítését biztosítani kell, hogy az utasok biztonságosan beszállhassanak, ill. elhagyhassák a fülkét.

Biztonsági intézkedések részben körülhatárolt aknájú felvonók esetén

Ha a felvonóakna csak részben van körülhatárolva, korlátok és védőfalak védik a közönséget és a felvonó használóit a működő felvonó okozta lehetséges sérülésektől. Ezek a korlátok és védőfalak mindig kifogástalan állapotban legyenek és feleljenek meg a helyi előírásoknak. Különösen elővigyázatosnak kell lenni, ha ezek a védőfalak üvegből vannak. Az ilyen üvegfalak tisztításának biztonságos elvégzése érdekében ki kell kérni a felvonó karbantartójának véleményét.

Kiegészítő vezérlési funkciók

TŰZESET kulcsos kapcsoló: általában az épület kiürítési állomásán található, ahova a tűzoltók megérkeznek.

- **A TŰZESET kulcsos kapcsoló feladata:**

Amint a felvonót tűzeseti üzemmódba kapcsolják, a fülke azonnal arra az állomásra megy, melyet a tűzoltók bejáratának meghatároztak. Ezt a szintet a helyi tűzoltósággal egyetértésben jelölték ki. A felvonórendszer ebben az üzemmódban figyelmen kívül hagy **MINDEN** parancsot és hívást. Amikor a fülke a tűzoltók bejáratául szolgáló szintre ér, megáll és nyitott ajtóval állva marad.

- **Fülketabló**

A felvonó normál működéséhez szükséges nyomógombokon túlmenően a fülkei táblóban egy vészjelző gomb és egy ajtó nyitó gomb is található. Adott esetben a fülketablóba további nyomógombok és kapcsolók is be lehetnek szerelve.

Vészjelző gomb: aktiválja az oda-vissza beszélő rendszert, amely állandó kapcsolatot biztosít a segítséget nyújtó hellyel.

Ajtónyitó gomb: E gomb megnyomásakor a felvonóajtók kinyílnak, ha a felvonó az állomáson tartózkodik. Felhasználható az ajtók visszanyitására, ha további utasok számára akarjuk biztosítani a ki- és beszállást, de mindezt csak akkor, ha a felvonó még nem indult el.

Ajtózáró gomb:(opció): lehetővé teszi a felvonóajtók azonnali becsukását az automatikus ajtócsukó funkció megkerülésével.

MENTÉSI ÚTMUTATÓ Viselkedés vészhelyzetben

Az Ön karbantartó cégének egész évben, rendelkezésre kell állnia, hogy a felvonója működési zavarai vagy az elő nem irányított karbantartási munkák esetén segítségére legyen.

A mentési műveleteket be kell gyakorolni, hogy vészhelyzetben a problémákat meg lehessen oldani és korrekt intézkedéseket lehessen tenni.

A felvonó üzemeltetőjének megfelelő személyzetét is ki lehet oktatni a mentési teendőkre, hogy a bennrekedt személyeket kiszabadíthassák.

A műveleteket a legnagyobb elővigyázatossággal kell végezni, könnyelmű vagy kellően ki nem oktatott személyekkel elvégezteni nem szabad.

A szerelő vagy karbantartó céget informálja, amennyiben Ön vagy megbízott személyzete venné át ezt a feladatot.

Az utasok kimentésével megbízott személyzetnek az ilyen vészhelyzetekben levő emberekkel való bánásmódot is meg kell tanítani. A bennrekedtek körében mindenképpen meg kell tartani a nyugalmat.

Mentési intézkedések

A fülkébe egy oda-vissza beszélő készülék van felszerelve, ami vészhelyzetben azonnal összeköttetést biztosít az üzem-ügyeleti szolgálattal,

E szolgáltatnak a nap 24 órájában rendelkezésre kell állnia és olyan képzett szakemberekkel kell rendelkeznie, akik vészhelyzetben illetékesen be tudnak avatkozni. Az oda-vissza beszélő készülék működőképessége a felvonó teljes élettartamára legyen szavatolva. Vészhelyzetek esetére képzett személyzetnek kell mindig a közelben lennie.

Ha a felvonó elakadna és azt az utasok a megszokott módon nem tudnák elhagyni, ez nem veszélyezteti a bent rekedt személyeket. A fülke az ellenőrizetlen fel- ill. le irányú mozgás ellen védve van. A meglévő szellőzőnyílások elegendő légszerét biztosítanak. Áram kimaradásakor a szükségvilágítás azonnal bekapcsolódik.

A vészjelző nyomógombot csak veszély esetén szabad megnyomni. A vészjelzés továbbítása automatikus. Az üzem-ügyeleti szolgálat azonnal felveszi a bennrekedt személyekkel a kapcsolatot, utasításokat ad nekik és megszervezi az összes teendőt.

A bennrekedt utasok kimentésével csak műszakilag illetékes és megfelelően kioktatott személyzetet szabad megbízni, amelynek szigorúan a géphelyiségben kifüggesztett utasítások szerint eljárnia.

Ha ez az utasítás hiányzik, haladéktalanul értesíteni kell a karbantartó céget, hogy átvegye a bennrekedt személyek kimentését.

A szükségnyitó kulcs használata

Minden aknaajtót kívülről ki lehet nyitni a szükségnyitó kulcs segítségével.

Ezeket a kulcsokat kizárólag a felvonóért felelős személyeknek szabad kiszolgáltatni.

Az utasok vészeseti mentése

A rendszer hibás működése miatt néha előfordul, hogy a felvonó két állomás között áll meg. Ekkor előfordulhat, hogy az utasok bennrekednek a fülkében.

Ezért a géphelyiségben vagy – a géphelyiség nélküli felvonónál a kezelőszekrényben – olyan berendezés van, ami a fülke kézi mozgását lehetővé teszi. Ezzel a feladattal csak az erre kiképzett személyt szabad megbízni. Vészhelyzetben a hidraulikus felvonókat a vészleeresztő szelep kézi kinyitásával, a villamos hajtású felvonókat általában a fék nyitása mellett egy kézikérlekkel lehet mozgatni.

FIGYELMEZTETÉS

A felvonó kézi mozgása veszélyes is lehet. E műveletet csak az erre megfelelően kioktatott személyek, a rögzített eljárási mód szigorú betartásával végezhetik.

A speciális eszközök (ha szükségesek) és az Ön felvonójára érvényes egyedi eljárási módot rögzítő utasítás minden gépházban jól látható helyen van elhelyezve. Biztosítani kell, hogy ezek állandóan a számukra meghatározott helyen legyenek tárolva. A vészeseti mentésnél a gépházban található utasítást szigorúan be kell tartani.

AZ UTASOK VÉSZESETI KIMENTÉSE

A vészeseti mentés csak képzett személyek végezhetik.

A géphelyiségben található utasításokat következetesen be kell tartani.

JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK

Azért, hogy személyek biztonságát és egészségét illetve az anyagi javak biztonságát ne veszélyeztessük, a felvonók létesítése és üzemeltetése szigorú rendelkezések hatálya alá tartozik. A felvonók üzemeltetésével kapcsolatosan előírt legfontosabb feladatok és felelőségek a többször módosított 113 / 1998 (VI. 10.) kormányrendeletben megtalálhatók.

A teljesség igénye nélkül felsorolunk néhány lényeges kötelezettséget:

- A felvonóberendezés létesítése, vagy lényeges módosítása építési engedélyhez kötött.
- A felvonókat létesítés vagy lényeges módosítás után csak az erre kijelölt szervezet által végzett vizsgálat után szabad üzemeltetésre átadni.
- A felvonókat rendszeresen ismétlődő felvonó ellenőri vizsgálatnak kell alávetni, amit az üzemeltetőnek kell megrendelnie
- Az üzemeltető köteles a felvonót szabályszerűen üzemeltetni, megfelelő szakemberrel a szükséges mértékben karbantartatni és üzemkész állapotban tartatni.
- Az akna karbantartási és vészeseti bejáratait, valamint a géphelyiséget zárva kell tartani.
- A berendezéssel szállított terheket elmozdulás ellen biztosítani kell az együtt utazó személyek veszélyeztetésének és a berendezés károsításának elkerülésére.
- A berendezés üzemén kívül helyezését, megfelelő információs táblával jelezni kell az aknaajtókon.
- A berendezést üzemén kívül kell helyezni, ha olyan hiányosságai vannak, amik a dolgozókat vagy harmadik személyeket veszélyeztetik. Azokat az aknai bejáratokat, melyeken sérült ajtók vagy sérült zárok vannak, belépés ellen biztosítani kell.
- Az üzemeltető köteles legalább egy felelőst megbízni azzal, hogy a felvonóberendezést felügyelje, a berendezésen keletkező hiányosságokat meghatározott személyekkel közölje, a berendezés további használatát megakadályozza, ha a hiányosság a dolgozóit vagy harmadik személyeket veszélyezteti, valamint avatkozzon be, ha üzemzavar miatt utasok rekednek a fülkében. A felvonó-üzemügyeletnek ismereteiről bizonyosságot kell tennie. A felvonó-üzemügyelet feladatait és kötelezettségeit részben vagy teljesen átveheti egy megfelelő diszpécserközpont.
- Az üzemeltető köteles minden halállal vagy személyi sérüléssel végződő balesetről és a rendeletekben meghatározott káresetről a felvonóhatóságot értesíteni és a berendezést szakértővel megvizsgáltatni.

A FELVONÓ RENDSZERES IDŐKÖZÖNKÉNTI ELLENŐRZÉSE ÉS LÉNYEGES ÁTALAKÍTÁSA VAGY BALESET UTÁNI VIZSGÁLATA

A hatályos rendelkezések szerint a felvonókat rendszeresen ismétlődő szakértői ellenőrzésnek kell alávetni. Ezek az ismétlődő ellenőrzések nem lehetnek szigorúbbak, mint az első üzembe helyezéskor végzett ellenőrzés.

Az ismételt vizsgálat nem okozhat túlzott kopást vagy terhelést, mivel ez negatív hatással lehet a biztonsági berendezésekre. Ez különösen az olyan részegységek tesztelésére érvényes, mint a fogókészülékek vagy az ütközők. E vizsgálatokat üres fülkével ill. csökkentett sebességgel célszerű végezni.

Az ellenőrzéssel megbízott személynek biztosítani kell, hogy ezek az egységek (melyek normál üzem során nem működnek) továbbra is teljesíteni tudják feladatukat. A vizsgálati jegyzőkönyv egy példányát a felvonókönyvhöz kell csatolni.

A felvonón végzett lényeges átalakításokat és a baleseteket is be kell jegyezni a felvonókönyvbe. Ezek után ismételt vizsgálatnak kell következnie. Lényeges átalakításnak különösen az alábbiak minősülnek:

- a) - a névleges sebesség; - a fülkétömeg; - a névleges teherbírás - az emelési magasság; megváltoztatása,
- b) - az aknaajtó reteszelő berendezés megváltoztatása (ha egy reteszelő berendezést azonos típusúra cserélnek, ez nem minősül módosításnak);
 - az ajtó típusának megváltoztatása (ill. egy vagy több további akna- vagy fülkeajtó felszerelése); továbbá
 - a vezetősín; - a vezérlési mód;
 - a felvonógép; - a fogókészülék;
 - a fékszerkezet; - az ütköző;
 - a sebességhatároló; - a dugattyú;
 - a nyomáshatároló szelep; - a csőtöréskor záró szelep;
 - a hajtótárcsa megváltoztatása, vagy más típusúra cserélése.

KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTOK

A környezetet szennyező anyagokat, pl. kenőanyagokat és olajokat, vissza kell adni a karbantartó üzemnek, amely ezeket a jogszabályi előírások szerint köteles kezelni [szabályszerűen tárolni ill. megsemmisít(tet)ni]. Amennyiben az épület tulajdonosa átveszi ezt a feladatot, akkor a rendelkezések és a karbantartó vállalat utasításai szerint kell eljárnia. Részegységeket, komponenseket és alkatrészeket, melyeket a felvonó modernizálása során kicserélnek, az épület tulajdonosa köteles kezelni.

6. A FELVONÓBERENDEZÉS KARBANTARTÁSA

A felvonónak évekig kell szolgálnia, lehetőleg végig úgy, mint az első napon. Ehhez a (kezdeti) állapotát meg kell őrizni, és mindig fel kell újítani. Ebből kiindulva határoztuk meg a műszaki követelményeket. A karbantartás keretében a berendezést rendszeresen látogatni kell a tényállapot megítélése és a kívánttal való összehasonlítás érdekében. Az ennek során megállapított eltéréseket meg kell szüntetni, legalább olyan mértékben, hogy a következő tervezett látogatásig ne kelljen káros hatással számolni.

- 1) karbantartással A kívánt állapot visszaállítás egyszerű eszközökkel:
 - utánállítás (elhasználódás kiegyenlítése)
 - utántöltés (fogyás pótlása)
 - rögzítés
 - tisztántartás
 - csere (lámpák, biztosítékok, szűrők, stb.)
 - szokatlan zajok, melegedés, stb. észlelése
- 2) hibafeltárással
 - elhasználódás okának megállapítása
 - eredeti alkatrészek biztosítása
 - alkatrészcsere megtervezése
 - élettartam figyelembe vétele

A hibafeltárással megállapítjuk, és mennyiségileg meghatározzuk az üzembe helyezés szükségességét.

- 3) üzembe helyezéssel Az üzembe helyezéshez megbízás (esetleg belső) szükséges.
Az üzembe helyezést mindig hibafeltárással előzi meg.

Az alábbi ajánlás adatokat tartalmaz a karbantartáshoz és felügyelethez, amiket azért kell figyelembe venni, hogy a berendezés szabályszerű működését biztosítani lehessen.

Az elvégzendő karbantartás és felügyelet gyakorisága a felvonó berendezés igénybevételeinek függvénye.

A berendezés minden meglátogatását, javítását, módosítását, az ismétlődő ellenőrzéseket a felvonókönyvbe be kell jegyezni. Javasoljuk, hogy kizárólag eredeti pótalkatrészeket használjanak. Más pótalkatrészek használata megkérdőjelezheti a megfelelőségi tanúsítvány érvényességét és veszélyeztetheti a felvonó biztonságát.

ÁLTALÁNOS BIZTONSÁGTECHNIKAI UTASÍTÁSOK

A felvonó berendezésen végzett munkák során az alábbi általános biztonságtechnikai utasításokat kell betartani:

- A karbantartási munkákat kizárólag szakképzett dolgozók végezhetik. Kivételt csak az alábbi tevékenységek elvégzésénél lehet tenni:- a felvonóakna külső részeinek takarítása,- a fülke belsejének takarítása.
- A takarításhoz és a karbantartási munkák elvégzéséhez a felvonót üzemen kívül kell helyezni. Ezt a tényt a bejárati ajtóakra akasztott információs táblákkal kell jelezni.
- Ha az aknaajtók nyitva vannak, megfelelő lezárást kell elhelyezni.
- A munkák elvégzése során az érvényes munkavédelmi szabályokat be kell tartani.
- Az aknába ill. a fülketetőre való belépés előtt a biztonsági berendezések működését ellenőrizni kell.
- Ha a munkavégzés során leesés veszélye áll fenn, (esési magasság > 2 m), a lezuhanás ellen megfelelő védelmet kell használni (pl. lezuhanás elleni egyéni védőfelszerelést).
- A felvonó villamos berendezését a munkavégzés előtt feszültségmentesíteni kell. Ha mégis feszültség alatt álló berendezésen kell munkát végezni, megfelelő védelmi intézkedéseket és munkamódszereket kell alkalmazni.
- A fülke alatt végzendő munkák esetére a fülkét a szándékolatlan elmozdulás ellen biztosítani kell.
- Az aknában egyidejűleg egymás alatt/fölött munkát végezni tilos.

Nem zárt aknában levő felvonókon (panoráma berendezések) ezen túlmenően még az alábbi biztonságtechnikai utasításokat is be kell tartani:

- A karbantartást végző személynek ki kell kötnie magát.
- A közlekedési (mozgási/veszélyes) körzetet kielégítő mértékben le kell zárni.
- A munka megkezdése előtt anyagfelfogó hálót kell tapadókorongokkal a fülke üvegfalain rögzíteni.
- A fülke tetejére egyszerre max. két személy mehet fel.
- A berendezést csak karbantartási üzemben szabad járatni.
- Menet közben munkát végezni tilos. A vészleállító kapcsolót „STOP” állásba kell kapcsolni.
- A munkaruha zsebeit a munka megkezdése előtt ki kell üríteni. Csak a meghatározott szerszámokkal szabad dolgozni.
- Folyadékkal telt nyitott tartályokat a fülke tetején használni tilos.